

פרוטוקול מס' 21

מישיבת ועדת הכספים שהתקיימה ביום ג',
כ"ז בכסלו תשי"ג (25.12.51) בשעה 16.50.

- ל. גורי - היו"ר
- ח. אריאב
- י. בדר
- א. ס. בני-הובסקי
- ש. דיין
- א. הרצפלד
- ק. לוז
- ז. סוזיב
- מ. טבה
- י. פורדר
- מ. קלמר
- י. דוקח
- ר. שרי

משתתפים:

- א. צידון - סגן מזכיר הכנסת
- עץ גוברין - יו"ר ועדת העבודה.

מזכירים:

הקריאה הראשונה בתקציב לשנת 1951/2.

סדר-היום:

היו"ר י. גורי:

פותח את הישיבה.
אנו הפסקנו לדון במשרד מסחר ותעשייה.
עלינו לדון: במשרד המשטרה, משרד המשפטים, משרד הסעד, משרד העבודה, העליה, פנים, מבקר המדינה, התחבורה, הוצאות קרן הארנונה, הוצאות רשות הפיתוח. כן פסחנו על תקציב הכנסת שנוצרך לחזור עליו, ולתקציב משרד החינוך. אחר-כך נצטרך לדון בתקציב הפיתוח. עלינו עוד לדון גם בתקציב הפיתוח, על כן עלינו לעשות מאמץ ולסיים עוד הערב את הדיון בתקציב הרגיל. כן עלינו לסיים את ההצבעות בתקציב זה, וכל אחד מחברי הוועדה יודיע על הסתייגותיו. עלינו להחליט עתה, שבמקרה של צורך נוכל לשבת גם ביום ה' במשך כל היום, אם כי אנו יכולים לעשות מאמץ ולהיות חופשיים ביום ה'. אם אנו נקצר הערב את הישיבה, לא נסיים את הדיון בתקציב הרגיל, ונצטרך להקדיש זמן קצר לתקציב הפיתוח. אני הייתי מציע כי אנו בכל זאת נקיים את הישיבה, ולו גם עד שעה מאוחרת ונסיים את הדיון בתקציב הרגיל.

י. רוקח:

אנו מציעים כי היום נסיים את הקריאה הראשונה של התקציב הרגיל ומחר נדון בתקציב הפיתוח. מחר אחר הצהריים נוכל לקיים את ההצבעות. אאא

היו"ר י. גורי:

עלינו למסור את ההסתייגויות לפוזכרות הכנסת לא יאוחר מיום ה' בבוקר, שאם לא כן לא יוכלו להכין את ההסתייגויות ליום א'. חברי הוועדה יכולים למסור את הסתייגויותיהם בכתב. נדמה לי, כי לאחר שנסיים את ההצבעות נוכל להעריך את הזמן העומד לרשותנו.

קבלתי הודעה מיושבי-ראש ועדת העבודה וועדת השירותים הציבוריים, בו הם מודיעים, כי לאחר הדיון בכנסת על ענין המעברות, קימו הם ישיבות משותפות ועמדו על הצורך בארגון עזרה דחופה. הם בקשו להופיע בפני ועדת הכספים ולמסור על הדברים אשר סוכמו.

ע. גוברין:

כל המסובים כאן יודעים את המצב במעברות מתוך העתונות ומתוך בירורים שונים שקיימנו בוועדה המשותפת שנתכנסה בהתאם להחלטת הכנסת. אנו ביררנו את המצב ועמדנו על התיקונים שיש לעשותם. השתתפו איתנו בישיבות, שרת העבודה, שר הסעד ושר יוסף-טל מהסוכנות היהודית. הוברר לנו שאם לא יעמידו לנו מראש סכום מסוים בגבולות של 2,000,000-3,000,000 ל"י, כדי להעריך ולצבד את התוכניות שיש לעשותן, אם לא נקבל סכומים אלה לא נוכל לעשות כל עבודה. המשרדים השונים של הממשלה, שאנו נהיג שיבחנו אותם, ניהלו את פעולתם מבלי לבדוק אם יש לדברים אלה תקציב או לא. חברי שתי הוועדות סבורים כי יש להמשיך בדרך זו, אך היא מחייבת אמצעים גדולים, משום שההריסות הן גדולות.

ועדת השרותים הציבוריים מחייבת הוצאות מרובות.

עדיין לא ברור אם יחזירו את נזקייהם של תושבי המעברות. אגל מכל מקום ברור שאין להשאיר אותם כמו שהם לאחר שאבדו את כל רכושם. כמובן שאי-אפשר להמשיך לאורך ימים להוצאות ללא ביטוי. יתכן והם לא יוציאו את כל הסכום אך יש להעמידו לרשות שר האוצר. אנו לא נכנסנו לפרטים, כי הדבר הוא מסמכותה של ועדת הכספים. השאלה ששאלנו את עצמנו היא, מנין נקח את הכספים. ברור, כי אמתתקציב הרגיל לא נוכל לעשות זאת, יתכן וזאת תהיה העברה מחלק של התקציב שבחלקו או ברובו נועד לתושבי המעברות. אם משרד העבודה או משרד הסעד לא יעשו עתה פעולה רפואית רחבה, הרי יש להצטרף לחששו של חבר הכנסת הראל בקשר למצב הבריאות, ויש לנגוע בתקציב הרגיל העומד לרשות שרת העבודה ושר הסעד, כמובן שדבר זה אינו יכול לבוא בחשבון. הכל יודעים כי תקציבו של משרד העבודה מתוח מאוד. מכל מקום האפשרות היחידה היא להוסיף על התקציב. נדמה לי כי היותר לומר לכם, כי להוסיף על התקציב, פירושו להדפיס שטרות, ופירושה של אותה הדפסה ידועה לכל. ישנה הצעה האומרת, יש להכריז על מגבית של 2,000,000-3,000,000 ל"י בקרב אזרחי המדינה. זו היתה הצעה של

שב/רג

ע. גוברין:

בקרב אזרחי המדינה. אנו מניחים כי בארגון יעיל עלול דבר זה להצליח. אני סבור שמפעל זה חייב להצליח ואז תוכל הממשלה להושיב את העזרה הדרושה. מכל מקום יש מיד להחליט על איזו פעולה, כי הפעולות במשכות ואין לדעת מניין יקחו את הכספים. ישנה כבר עתה תוכנית לקבל מיד צריפונים שבחלקם ייעשו בארץ ובחלקם עומדים להגיע ארצה, כן יוצאים קבלנים רבים לעבודה - עליכם לזכור כי אלה הן הוצאות לא קטנות. זוהי למעשה ההצעה ועיקרית שנשמעה בוועדה. מחר אחר הצהרים אנו מכנסים שנית את שתי הוועדות גם יחד, והן תשאנה לאינפורמציה בקשר לכך. אני מצטער מאוד שחבר הכנסת אלטמן לא הגיע שאף הוא היה מצטרף לבקשתי. אולם עלי לבקש את חברי העדת הכספים, אם כי אני יודע שהם עסוקים מאוד אולם עליהם לקבל החלטה בעניין הנדון. ברור כי נשמעו פה ושם הערות המתנגדות להצעות אלה - להצעות המגבית.

היו"ר י. גורי:

אני רוצה להציע הצעה לסדר, כי מחר בנוכחותו של שר האוצר נעכב לזמן מה.

אח קריאת התקציב ונדון בעניין זה.

י. רוקח:

אני רוצה לשאול את חבר הכנסת גוברין אם היתה החלטה משותפת על המגבית הזאת.

ע. גוברין:

לא היתה החלטה מפורשת, אבל היתה דעה שאם הסכום הזה יש להשיג, ולשם כך נשלחתי אליכם כדי להפנות את תשומת לבכם לצורך דחוף זה. הוועדות חושבות, וגם שרת העבודה חושבת כי יש צורך בקרוב ל-3.000.000 ל"י שיעמדו לרשות האוצר. (מ. סנה: נוסף לתקציב הרגיל!) עז כמה שהחברים קבלו את רשות הדבור הם חייבו את הצורך של 3.000.000-2.000.000 ל"י, היו שהתנגדו להעברת מגבית זו.

י. רוקח:

האם יוכל יושב-ראש ועדת העבודה להביא לנו פרטים נוספים בקשר לכך.

ע. גוברין:

עליכם לזכור, כי בעניין זה עוסקים שרים, שר האוצר, שרת העבודה ושר הטעוד ולאחר שהם יבררו את הדברים, יבוא שר האוצר לוועדת הכספים ויאמר את אשר הוא מציע.

היו"ר י. גורי:

מחר, בבוקר כאשר נחדש את הישיבה בקדיש את חלקה הראשון לעניין זה.

אנו קבלנו מכתב מחבר הכנסת וילנר בשם הטיעה הקומוניסטית הישראלית. במכתב זה ישנה שורה של הסתייגויות. עד כמה שיחזע לי נהוג היה בוועדת הכספים, כאשר חבר הגיש את הסתייגויותיו לוועדת הכספים, קיימו דיון באותן ההסתייגויות, קבלו אותן או שללו. עתה עלינו להחליט אם אנו מזמינים את חבר הכנסת וילנר, ואם נקבל החלטה חיובית נצטרך לעשות זאת מחר בבוקר. יש והיו מזמינים את החבר הסתייג, ויש והיו מתווכחים על החומר שהוגש בכתב. נדמה לי, כי מחובתי לקרוא את ההסתייגויות הללו.

א. הרצפלד:

בתקציב הקודם, נהג יושב-ראש הוועדה להפגש עם חבר הכנסת וילנר, שמע מסנו את הפרטים בקשר לכך והגיא אותם בפני הוועדה, וזו קבלה החלטות בקשר לכך. אני מציע, כי גם הפעם ננהג בהתאם לכך. כלומר, היושב-ראש יקבל את כל הפרטים וימסור אותם בוועדה.

שב/רב

י. רוקח:

ישנה החלטה, שסיעה שאיננה מיוצגת בוועדת הכספים רשאית לשלוח את בא-כוחה ולבקש לשמוע אותו, אינני חושב שיש לטעות מנוהג זה.

מ. טנה:

נדמה לי, כי תחילה יש לשאול את חבר הכנסת וילנר, אם הוא רוצה שאנו נעביר את ההסתייגויות האלה למליאת הכנסת או שהוא רוצה להופיע בפני הוועדה.

היו"ר י. גור:

במכתבו הוא כותב, הנני מוכן להופיע בוועדה כשאוזמן להסביר את ההסתייגויות. אם הוועדה תחליט להזמין, יש להודיע לו בעוד מועד.

(קורא את מכתבו של חבר הכנסת וילנר.)

ישנן הצעות של חבר הכנסת וילנר, שמבחינה מציאיתית אי-אפשר לקבל אותן, למשל, האם הוא מתכוון כי אנו נחזיר לאזרחים סכומים מסויים שגבינו במשך תשעה חששים אלה? כן ישנן הצעות שהוא מציע לגבי ההכנסות, שנכנסו סכומים גדולים יותר מאשר הוא מציע. על כן נדמה לי, כי ועדת הכספים יכולה לזון רק על אותן ההסתייגויות שיש להן תוכן ענייני לגבי התקציב, ואי-אפשר לבוא לכנסת בהצעות שאינן מתקבלות על הדעת ואינן טיטיות עם תשעת החודשים שהלפו.

מ. טנה:

אני מציע ליושב-ראש שלא להסתבך בביטול ההסתייגויות מטעמים ענייניים, משום שאז אפשר לוטר, כי אי-אפשר בסוף חודש דצמבר להחליט על תקציב שמתחיל באפריל 1951, זו מעין פיקציה, - זו יכולה להיות טענתו.

הוא יכול גם להשיב, כי הוא מציע תקציב כפי שהוא יכול היה להיות בנו"ם. אם אנו נכנסים בבטול ההצעות, הרי נשאלת השאלה אם ועדה יכולה לפסול הצעה.

א. הרצפלד:

דעתיה היא, וגם בתקציב הקודם בהגנו כן, שהיו חלקים שפסלנו, והיו חלקים שקבלנו אולם אינני רוצה לעשות קריקטורה מהתקציב על חשבוננו. אי-אפשר עתה לבוא ולהציע כי יש לקבל מן האשלג 20.000.000 ל"י, כי המפעל טרם עובד, ותחלוף עוד לפחות חצי שנה עד אשר הוא יפתח. חבר הכנסת רוקח אומר כי אנו צריכים לשמוע אותו, אולם אני זוכר כי אנו מסרנו את שפיטת ההסתייגויות ליושב-ראש הוועדה.

י. פרדר:

אני תוסך בהצעה להזמין לוועדה. כאשר הוא יוזמן, על היושב-ראש להגביל את רשות הדבור של חבר-הכנסת וילנר. מקובל הוא כי אם סיעה מבקשת להזמין יש לעשות זאת.

ד. שרי:

אני רוצה להבין מהו היסוד לפסול הסתייגות? נדמה לי, כי אפשר שלא לשמוע את ההסתייגות בוועדה, אבל אינני חושב שאפשר לפסול את ההסתייגות גם אם היא אבסורדית. ידאג לכך הסתייג שהסתייגותו לא תהיה אבסורדית.

מ. קלמר:

לאחר שאנו נשמע את דברו של חבר הכנסת וילנר, האם יש באפשרותנו לפסול את הסתייגויותיו.

היו"ר י. גור:

לא התכוונתי לפסול באופן כללי את כל הסתייגויותיו, כוונתי הייתה רק לאותן ההסתייגויות האבסורדיות.

אני מציע, כי אנו נשמע את הצעותיו, ונציע י. רוקח:

י. דוקח:

התקציב הבא.

יש לתת לו את האפשרות להסתייג כאן רק על מס-
ההכנסה - על-יד-כך נצא ידי חובתנו, ונאמר לו, כי יתר הדברים אינם
ריאליים. כן יש להגביל את זמנו של חבר הכנסת &&&& ושלנו.

ג. שרי:

לדעתי, יש לתת לו את הזמן והחופש להסתייג
על כל מה שהוא רוצה.

הינ"ר י. גורי:

לאחר שנשמע אותו בדע אם יש לתת לו להסתייג
על כל הצעותיו או רק על חלקן.

א. צירי:

חבר כנסת המסתייג ואיננו חבר הוועדה, צריך
לקבל את אישורה של הוועדה - כך כתוב בתקנון.

ה ח ל ט ה:

להזמין את חבר הכנסת וילנר
ולשמוע את הסתייגותיו.
כן יש להגביל את זמנו ולהקציב לו
זמן של מחצית השעה.

מ. טבה:

מאחר שנתעוררה בעית הסתייגותיו של חבר
הכנסת וילנר, עלי להעיר את תשומת לב
חברי ועדת הכספים שלא היו חברים בוועדה הקודמת, כי סיעתנו הכניסה
לתקציב ההוצאה השנתית הצעה מקבילה. הפעם לא נעשה זאת, אבל ההצעות
לתיקונים הולכות בניגון ההצעה הקודמת, כטובן שישנו איזה שהוא שוני
לגבי היקף התקציב וחלוקתו. על-כן הייתי מבקש ברשות הוועדה שלא לעמוד
עתה על כל התיקונים המפורטים ~~שם~~ שיש לי הצעה למבנה אחר לגמרי.
לטשל, אני מציע לקצץ במסי עקיפין אבל לא למטה מן הסכום שנקבע, יתכן
ותהיה התנגדות להצעתי. על-כן אני שומר לי את הזכות להכניס בסוף הדיון
תיקונים והסתייגות, את הסתייגות אביא הנה תחילה בכתב. אני
מבקש לראות את אי-השתתפותי בויכוח לא משום שאין מה להגיד, אלא אני עושה
זאת למען התועלת המשותפת.

הינ"ר י. גורי:

על חבר הכנסת טבה יהיה להביא את כל
הסתייגותיו לוועדה להצבעה.

אנו עוברים למסדר המשטרה.
(קורא את הצעת התקציב).

י. דוקח:

אנו נציע לבטל את שרות המשטרה.

כאן מופיע מספר הקצינים והסמלים במשטרה
5650, יש להוסיף לכאן את השוטרים בבתי-הסוהר, כלומר אנו מגיעים למספר
שוטרים 5600. יוצא אי-אז, ששוטר אחד על כל 300 נפש - זו היא פרופורציה
גדולה למדי, כלומר יש לנו שוטרים רבים ותושבים מעטים. אני יודע, כי
תקן המשטרה איננו מלא והוא גם לא היה מלא בשנה שעברה, הייתי רוצה לשמוע
מטר זגגלי אם בסוף השנה שעברה לא נתמלא התקן מאחד שישנן התפטרות
רבות. נדמה לי, כי עד סוף השנה לא ישתנה מספר העובדים, על-כן הייתי
מבקש שמשדר האוצר ימסור לנו מספרים מדוייקים בשטח זה. לעומת זאת
יש כאן 5259 אנשים ולא שנות משכורת, נניח, אם יש כאן 1000 איש ל-4
חודשים של השנה הזו, הרי בשנה הבאה יהיו כאן 12 חודשים ואז יגדל התקציב.

י. רוקח:

המצב בבתי-הסוהר הוא בכל דע, ורבים הם הגנבים הרשמיים שהוצאו בדם פסקי דין והם מתהלכים בראובות. ואם מכניסים אותם לבתי-הסוהר מגדילים שם את הצפיפות. על המדינה לעשות את הכל על-מנת להחזיר את האדם למושב. יש לעמוד על ענין זה.

א. מ. גניחובסקי:

אני מציע למחוק את הסעיף: הוצאות גרוש מן הארץ, בעמוד 53 סעיף 15, אין להעמיד סעיף מיוחד כזה ולהבליטו, אפשר להכניס תקציב זה לסעיף אחר.

תמיד אני מעיר לגבי הסעיף של סעד ותרבות לשוטרים שהועמד על סך של 12,000 ל"י, לועתי, הסכום המוצע לסעיף זה הוא קטן, כי קיים מחסור רב בעבודה תרבותית בקרב השוטרים. יש להכפיל את הסכום הזה ולהכניסו במשרד החינוך והתרבות שיהיה מכוון לפעולת תרבותית בקרב השוטרים.

בסעיף משנה של שרות בתי-הסוהר בקשר לעתונים, ספרים מקצועיים ועוד, בעמוד 53 (12) - הוא מכוון לקצינים. לסעיף זה לא מספיקים 2000 ל"י, כי אין מספיקים עתונים לעצורים. יש לדאוג מבוניה זו גם לשוטרים וגם לאסירים. (מר זנגי: סעיף סעד ותרבות מכוון לסוהרים בשרות בתי-הסוהר, כשם שישנו סעיף כזה במשטרה) מוכרח לבוא תיקון בענין זה ועל האסירים לקבל עתונים וספרים ולאפשר להם ללמוד.

ח. אריאבני:

לועתי, בנין בתי-הסוהר לקיץ להיות שייך לתקציב הפיתוח, ושם אדרוש, כי יהיה סכום מסויים המכוון לכך, כי הענין משווע. כן אדרוש ז'נדמריה מיוחדת לאזורים החקלאיים.

י. פרדר:

המצב בבתי-הסוהר הוא מעציב ויש להכניס סעיף כזה בתקציב הפיתוח. כן ישנם פושעים צעירים רבים ובשגילם יש להכין בתים מיוחדים שלא בצורת בתי-סוהר. האם הממשלה לוקחת בחשבון גם את ענין שיכונם של השוטרים?

מר זנגי:

בחושש ספסמבר הגיע מספר השוטרים ל-4659 והכוונה לגייס עוד עד סוף שנת התקציב מספר שוטרים פלוגה אחת לחיל המשמר שתכיל 300 איש, ו-75 איש יגוייסו למשטרה הרגילה. כן באה ירישה מיוחדת משר הבטחון להגדיל את המשטרה ב-500 איש. כמובן שאיננו יכולים לגייס את כל מספר השוטרים הדרוש לנו למשטרה ולמשמר הגבול וכשנגייס את כל המספר הזה נגיע ל-5259 איש, אנו חושבים, כי הם יכולים להגיע למספר זה עד סוף מרץ 1952. כמובן שבמשך השנה תגדל המשכורת. ב-1.3.1951 הגיע מספר השוטרים ל-3800 איש. (א. הרצפלד: האם לא כדאי לכתוב את מספר השוטרים כפי שהוא בטאיות). אם ועדת הכספים תהיה מעוניינת לקבל את תקציבי המשכורת במשרדים השונים בוכל להמציא זאת לכם. כמעט רוב הפקידים נשארים באותה דרגה, ואם יש להוסיף לאיזה שהוא משרד מספר פקידים - קובעים זאת מראש.

בתקציב הפיתוח ישנו סעיף מיוחד לשיכון שוטרים בבתיים ממשלתיים ומקציבים לכך סכום של -250,000 ל"י סכום זה הוקצב בשנה שעברה &&& השנה הקציבו לכך -100,000 ל"י לשיכון שוטרים משום שרק השנה גמרו לבצע את הבניית הבניינים. כאשר הם יתקדמו בבנייה יקציבו להם סכום נוסף. שוטר העוזב את המשטרה - אפשר להוציאן מן הדירה.

לבתי-הסוהר הוקצב סכום של -100,000 ל"י, אחר-כך הגדילו את הסכום עד ל-190,000 ל"י להקמת בית-סוהר ברמלה. כן ישנה גם הצעתו של חבר הכנסת פדרר ביחס לבתי-סוהר מיוחדים, ודחלט להקים בית-סוהר כזה בסך של -60,000 ל"י, וזאת מתוך -190,000 ל"י.

אשר לעניני סעד ותרבות - עלי להפנות את תשומת לבו של חבר הכנסת גניחובסקי, כי && סעיף זה הועמד בזמנו על סך

ועדת הכספים
25.12.1951

מר זגני:

של 3000 ל"י ועתה הוגדל סכום זה עד ל-12,000 ל"י, את הסעיף הקשור בגרוש - אפשר לשנות.

הי"ר י. גורי:

אנו עוברים למשרד המשפטים. מה פרוש הדבר, כי במשרד הראשי טוקצב הסכום ל-6 חודשים בלבד, בקשר לבית-המשפט העליון.

מר זגני:

תחילה היה הסכום הטוקצב לבעת-המשפט העליון כלול בסעיפים הכלליים. עתה הפרידו משכורות אלה.

הי"ר י. גורי:

יש כאן צורך בניאור סוויים.

י. פודר:

הייתי רוצה לדעת כמה שופטים ישנם בארץ? מה המשכורת של שופט שלום?

~~~~~

מר זגני:

בתוך הסכום הטוקצב לבתי-המשפט נכללים גם המזכירים ולא רק השופטים. שופט שלום מקבל 100 ל"י לחודש וזה בהתאם לחוק משכורות השופטים שקיבלה בזמנו הכנסת.

הי"ר י. גורי:

מר זגני ימציא לנו פרטים נוספים בקשר למשרו זה.

אנו עוברים למשרד הסעד.

א. מ. גניחובסקי:

אני מניח, כי כאן טוכנס ענין החזקת טוסד "יוניצף". האם הבגדים המתקבלים נכנסים לתקציב משרד הסעד, אני מניח שאם משרד הסעד מחלק בגדים ב-100,000 ל"י זה נכלל בתקציב משרד הסעד. בעמוד 57, השתתפות בסידור זקנים בודדים במוסדות ועזרה ישירה למשפחות - הטצב בענין זה הוא בכל רע - יש להגדיל סעיף זה ואי-אפשר להשאירו בטך של -7,500 ל"י ולהעמידו על סך של -16,000 ל"י.

בעמוד 58 - תמיכה לבתי-יתומים, מושבי-זקנים - אני חולק על הסכום הפעוט הזה שהועמד על סך של -45,000 ל"י וזאת בשעה && שאנו כה זקוקים לכסף בימי עליה אלה. אני מציע להכפיל סכום זה. אשר לקרן להלוואות קונסטרוקטיביות שהועמדה על סך של -25,000 ל"י - אני מציע להעמיד סעיף זה על סך של -50,000 ל"י.

ק. לוז:

מה פרוש הדבר: סעד כללי לרשויות המקומיות?

י. רוקח:

מה הקשר, אם בכלל ישנו קשר, בין התקציב הזה לתקציב של הסוכנות && היהודית בקשר לעולים? ישנן רשויות מקומיות כמו עיריית תל-אביב המקציבה סכומים מסויימים למושב-זקנים, האם ישנו תיאוך בשטח זה, כי הסעד הניתן הוא באמצעות הרשות המקומית. מכל מקום רצוני היה, כי יהיה צינור מרכזי אחד לכל עיני הסעד. לדעתי, אין פיקוח מספיק על כל המוסדות המקבלים את הסעד הרשויות המקומיות מטפלות גם בעולים חדשים, יש להם לשכות עולים, לשכות אלה היו נפרדות ועתה כולן בידי העירייה. שני סעיפים אלה קשורים מאד זה בזה ואינם מכסים ולו גם חלק קטן מהוצאות.

אני תומך בהצעתו של חבר הכנסת גניחובסקי

י. דוקח:

בצורה מינימלית מתאימה.

אשר לילדים עזובים - עגין זה הוא עזוב טאד במשרד הסעד. איננו מסדירים עגין זה ומפקירים את הילדים. כן משתמשים המבוגרים בילדים עזובים לשם ביצוע מעשיהם. מכל מקום יש למצוא הסדר לעגין זה. (היור"ר י. גורני: ידוע לי שוועדת השירותים הציבוריים שיפלה בתקציב זה) הילתי רוצה לדעת מה הם ההפרשים בתקציב בין הסכום שוועדת השירותים חושבת שיש להוציא על סעיף זה לבין תקציבו של משרד האוצר. אנו נסתייג בסעיף זה, כי את עניני סעד אלה יש לעשות באמצעות הרשויות המקומיות, כי עתה המבגבון הוא כפול.

א. הרצפלו:

בעמוד 57 בסעיף משנה: פעולות, כתוב שהסכום מוצע על מחקר בקשר לגורר המוזנח ולקליטה הטוציאליה של עולים והסכום המוקצב הוא - 1000 ל"י. (היור"ר י. גורני: אין זו מחלקה מיוחדת במינה, אלא עבודה שהוזמנה אצל אנשים מסויימים) בסעיף משנה: סעד לתושבים, יש שם סעיף בשם: מקרים סוציאליים - מה פרוש דבר זה? מדוע אין כל פרוש כאן? אשר למוסדות הסגורים - בכל אחד מהדפים המדברים בתקציבו של משרד הסעד ישנו סעיף: מוסדות סגורים. סעיפים אלה בכל הדפים צורטים את & האוזן - יש להסדיר זאת.

ב. דיין:

את אשר אני רוצה לומר, אלה הם דברים כלליים. אנו ארץ עליה והגירה וישנם אצלנו מקרים סוציאליים רבים. מכאן יש להניח שתקציבו של המשרד שהועמד על סך של - 5,500,000 ל"י - קשה להחזיק את כל המוסדות האלה. אולם ישנם כמה סכומים המביאים לדמורליזציה, כי לשל, בפעולות ההצלה, עמדו האנשים המוזנחים ולא נקפו אצבע להצלת עצמם. כמובן, ישנם ביניהם כאלה הצריכים להיות למעמטה על הסדינה, ובביקורי במושבי העולים התרשמתי לטובה מכל פעולות משרד הסעד; הארוחה החמה הניתנת לילדים נעשית בדייקנות רבה. משרד הסעד מחזיק בבתי תיגוקות רבים והסידורים שם טובים מאד. אולם כאשר הילדים המוחזקים בבתי-תיגוקות אלה הוזרים לבתי-הוריהם - מצבם נעשה שוב רע. משרד הסעד עוזק רק לכאות אנשים וישנם רגבות הזקוקים לעזרתו וקשה להחזיק בכולם. אולם אין לידות אבן במשרד זה אם כי הסכום איננו מספיק.

היור"ר י. גורני:

משרד זה עומד בקשר מתמיד עם הארגונים הציבוריים, ואין לומר, כי הדברים הנעשים רק אגב אורחא על-ידי הפקידות. הם לא היו יכולים לעשות את עבודתם לולא עמדו בקשר עם הארגונים האלה.

מר זנגלי:

תקציבו של משרד הסעד משמש נושא לויכוח ער. זהו תקציב שאסור להפריז בו. בשנה שעברה הועמד תקציב זה על סך - 2,300,000 ל"י, השנה הוגדל התקציב והועמד על סך של - 3,500,000 ל"י - זהו אחד התקציבים שהוגדל במידה ניכרת. פעולות הסעד נעשות על-ידי הרשויות המקומיות, או ארגוני נשים, באותם המקומות שעדיין אינה קיימת שם רשות מקומית - מטפל במוסדות משרד הסעד באופן ישיר, אולם ישנם מוסדות שאינם רוצים לקבל את עזרת משרד הסעד. הצענו להוסיף למשרד הסעד - 45,000 ל"י למוסדות צדקה ושתקציב המוסדות יהיו תחת פיקוח של המשרד.

כן ישנם מקרים סוציאליים שהרשות המקומית אינה מטפלת בהם - & בסעיף זה ישנם חילוקי דעות, אם משרד הסעד צריך לטפל במקרים אלה. אלה הם אנשים שירדו מנכסיהם ומשרד הסעד מטפל בהם - סעיף זה הוגדל פי 2 מאשר היה קודם לכן.

בסעיף: קרן קונסטרוקטיבית - הועמד בשנה שעברה על סך של - 50,000 ל"י. לקרן זו הוקמו קופות במקומות שונים. אם נגדיל קרן זו ב- 25,000 ל"י היא תגדל בהמשך הזמן. של הסעד דורש, כי קרן זו תועמד על סך של - 50,000 ל"י, כי אם רוצים באמת לתת הליוואה למטרה קונסטרוקטיבית - יש להגדיל את הקרן הזו.

מר זגלי:

נדמה לי, כי כל קשר בין העזרה הניתבת על-
ידי משרד הסעד לבין העזרה הניתבת על-ידי הסוכנות היהודית.

אשר למוסדות הסגורים - ילדים הנמצאים במוסד
כל המגן היום - אלה הם מוסדות סגורים. אין זאת אומרת עדיין, כי המוסדות
מוחזקים על-ידי משרד הסעד, אלא שהמשרד מסדר שם ילדים. אבל אין עדיין
מקוט לקלוט את כל הילדים.

אשר לסעיף: ילדי העזובה - בסעיף זה ניתן
למשרד הסעד אגא את כל אשר הוא דורש. אין לנו כל ויכוח עם משרד הסעד,
כל אשר הוא דרש ניתן לו.

ז. טוויילב: האם ישנה הגדרה מדוייקת: מה נקרא עולה חדש?

מר זגלי: תוך כדי תקופה של שנתיים נחשב העולה לחדש.

ז. טוויילב: פנה אלי עולה חדש הגר בבאר-שבע לבקשה שאעזור
לה לקבל הלוואה, שלהתי אותו לבנק הלוואה
והסכום ואמר לו, כי עליו לפנות למוסד אצא שבמקום. מתברר, כי אין
למי לפנות שם במקום.

מר זגלי: עליו לפנות למשרד הסעד והם יכוונו אותו,
לאן עליו לפנות.

י. פורר: קיים בארץ ארגון של אנשים מזוקנים. הייתי
רוצה לדעת אם מוסד זה קיבל איזו שהיא תמיכה,
משום שמטעו של מוסד הוא בכל דע.

מר זגלי: אינני יודע.

הלו"ר י. גורדי: אנו עובדים למשרד אצא העבודה.
(קורא את תקציב משרד העבודה).

ח. אריאב: בסעיף משנה: פעולות, ישנו סעיף: קודמים
והשלמה מקצועית. מי מסדר את הקודמים האלה?
מי מחזיק את הקודמים האלה? האם משרד העבודה עצמו מחזיק אותם, או שהם
מוחזקים על-ידי מישהו אחר?

נראה לי, כי ישנה הפרזה רבה בקשר למסר העובדים
במחלקת עבודות ציבוריות, שם ישנם 1000 עובדים - אני אגיע להקטין את
הסכום הזה.

ללשכת העבודה הוקצב סכום של 490,000 ל"י.
מה היא ההוצאה הכללית של לשכת העבודה?

אינני מוצא כאן סעיף המדבר בהדרכת העולים
החדשים בעבודה הקשור בפיריון העבודה שלהם והשתתפות בשכר העבודה של
העוללים כל עוד הם חדשים בעבודה. - אני אדרוש סעיף כזה.

ט. קלטר: תקציב זה של לשכת העבודה מהווה 50% מתקציב
לשכת העבודה, והם בטעט ממסלתיים. אינני
רואה כל הצדקה להטיל על הארגונים השתתפות בשיעור של 30% - זהו בטל
כבר על הארגונים. לא אגיע שהן תהיינה מוחזקות על-ידי הממשלה בכל טאת
האחרונים, אבל לפחות להעלות את השתתפות הממשלה ולהעמידה בשיעור של
80% - 85%.

פר זנגלי:

למשרד זה נתן תקציב רק לחצי שנה, כי הוא מועבר
למשרד העבודה ובמצא כרגע בפירוק. ענין התיירות -
נדמה לי, כי הוא יועבר למשרד מסודר ותעשייה.

היו"ר י. גורדי:

אנו עוברים למשרד הפנים.
(קודם את תקציב משרד הפנים).

ח. אריאב:

אנו נסתייג בקשר למספר העובדים במשרד זה. כן
נסתייג בענין - מינהל המחוזות, כי עדיין לא
הובררו הטמנויות של מינהל המחוזות. אני תובע את התשובה על כך, כי אנשים
מסתובבים מחוסר ידיעה למי עליהם לפנות.

אשר למירשם התושבים - מוצע טכום ענקי/ הטעיף
זה ועדיין ענין זה אינו מסודר. נדמה לנו, כי כאן ישנם עובדים בלתי מוכרשים.

ט. קלמר:

הסתייגויותיו של חבר הכנסת אריאב הן יותר אצא
פוליטיות מאשר תקציביות. נדמה לי, אצא כי
מוגזם להגביר שמספר העובדים במספר זה הוא גדול.
אשר לתפקיד/ מינהל המחוזות - היה עלינו להזמין מישהו ממשרד הפנים להסביר /
לנו דבר זה.

י. בדר:

בהיותו חבר ועדת הבחירות יצא לי לראות את עבודת
מירשם התושבים ואצא/ חושב, כי משרד זה הוא מקופח.
עין מירשם התושבים אינו צריך להיות שייך למשרד הפנים. אך אצלנו כל
העניינים מרוכזים באינסטנציה אחת. כן הדבר גם במשרד האוצר. כן יש אצא
לחשוב על האפשרות להפוך את מינהל המחוזות למשהו יעיל יותר. אני מתייחס
לתקציב זה כמו ליתר התקציבים, אולי באופן קצת חיובי יותר.

י. רוקח:

כאן ישנה הוספה על מספר העובדים לעומת המספר
שהיה במחצית השנה הראשונה. אנו נכניס כאן
הסתייגויות רבות. אשר לענין מירשם התושבים - הן ישנה מחלקה כזו גם
במשרד ראש הממשלה.

פר זנגלי:

במשרד ראש הממשלה אין זו מחלקה למירשם התושבים,
אלא מחלקה לסטטיסטיקה.

היו"ר י. גורדי:

רישום התושבים מתנהל במשרד הפנים והמחלקה
הסטטיסטית מעבדת את החומר.

אשר לענין מינהל המחוזות - נדמה לי, כי עמה
אין השאלה יכולה לפגוע את פתרונה. לקראת הדיון על התקציב הבא, נזמין את
מינהל המשרד ונשמע על הפרטים הקשורים בכך. שאלת הגדרת מינהל המחוזות -
עדיין לא מצאה את פתרונה. זו היא שאלה חשובה למדי, כי המקור/ בשאלת
מבנה השלטון בארץ. יש לבחון את הדברים שאפשר להעביר / לשלטון המקומי,
משום שהם יכולים להעשות על-ידו בצורה יעילה יותר. אנו נצטרך להרחיב
את ידיעת הדיון הזה.

ש. דיין:

אני רואה, כי ניתנת תמיכה לעתון הערבי "אל יום",
מדוע שלא תינתן תמיכה כזו לעולים חדשים?

י. רוקח:

עד היום לא אושר תקציב עיריית תל-אביב שהוגש כבר
לפני 4 חדשים.

היו"ר י. גורדי:

אנו עוברים למשרד מבקר המדינה.
(קודם את תקציב אצא משרד מבקר המדינה).
קיבלנו מכתב ממשרד זה ובו הוא מבקש להגדיל את תקציב לשנת הכספים
1951/2 בשיעור של -80.000 ל"י. הם דורשים הגדלה זו. משום שבמקום לשלוח

היו"ר י. גוריי:

אנשים לחוץ-לארץ להשתלמות, הם הביאו אנשים סחוף-לארץ כדי להדריך את אנשי המשרד.

יוצא איפוא, כי זה שלושה חדשים שהם פועלים בהתאם להגדלה זו.

א. הרצפלד:

אני מוחה נגד הצווג החדש והוא: הקראת סכתבים כה ארוכים. בצורה כזו איננו יכולים להכנס לכל דיון.

י. בדר:

בדרך כלל קיבלנו חומר כזה בכתב ולא הסתפקנו רק בקריאת הדברים על-ידי יושב-ראש הוועדה.

כן אין צורך, כי הכנסת כולה תאטר את תקציב משרד מבקר המדינה. ועדת הכספים של הכנסת פוּסְטָה לכתב. לכן לא נאה, כי האוצר יתעוב בענין זה. על יושב-ראש הוועדה לדאוג לכך, כי כל חברי הוועדה יקבלו את החומר הדרוש, וועדת המסובה הקיימת תבדוק תקציב זה.

אחרי-כן רשם בש.

ועדת הכספים
25.12.51

לפני כן רשמה ש.ב.
ג.ש.

- -

היו"ר י. גורי:

החומר הגיע אלי במאוחר, אם-כי לפי התאריך של המכתב הוא נשלח ב-27 בנובמבר. אני גם מוכן ללמוד, אם נעשו שגיאות בענין זה.

י.רוקח:

אני חושב שחבר הכנסת בדר אינו צודק. אי-אפשר להגיש לכנסת תקציב שלא תהיה שם תוספת זו, ואפשר להגיד למבקר לא להוציא עד שנחליט על כך אחר-כך. המבקר יכול היה לקבל אישור להוצאת הכספים בקלות ובדרך פשוטה מאוד, ולא היה צריך להוציא כספים ללא אישור.

היו"ר י. גורי:

זה יובא לתשומת לבו של מבקר המדינה. במכתבו של מבקר המדינה ישנו רמז לכך, שוועדת הכספים של הכנסת הראשונה הסכימה לכך שיוגדל מנגנון, ויתכן שהוא מסתמך על זה עכשיו.

א.הרצפלד:

הענין הזה אינו בסדר, ובעיקר מכיון שכדי לקבל את האישור לא היה צריך המבקר להלחם הרבה בוועדה.

ש.דיין:

אני שומע שבמכתבו של המבקר הוא דורש שינוי בדירוג העובדים. האם זה ניתן גם בשביל העבר?

היו"ר י. גורי:

שינוי הדירוג ניתן לכל עובדי המדינה באופן וטרואקטיבי טה-1 באפריל. ביחס למשרד מבקר-המדינה, יש לנו ועדת משנה שמתפקידה להכנס לפרטי הענינים במשרד.

ס.סלמר:

משרד מבקר-המדינה צריך לשמש סמל לכל המשרדים. אני מציע להזמין את המבקר כדי שיבאר לחברי הוועדה את עצם המעשה, ורק לאחר-כך הוא יוכל לדרוש הגדלה.

ר.שרי:

אני חושב שעלינו להבטיח סכום זה המבוקש על-ידי מבקר המדינה בתוספת. אני חושב שנוכל לעשות זאת לאחר שנשמע אותו.

י. בדר:

היתה החלטה של ועדת הכספים שוועדה ~~פריסטית~~ של ארגון עובדי המדינה, נציבות המנגנון, ועדה שתתמנה על-ידי יושב ראש הכנסת, - יטפלו במנגנון מבקר המדינה והכנסת, שאינם תלויים בממשלה.

היו"ר י. גורי:

ישנה בעצם רק הצעה אחת: לאשר את הסכום ולהזמין אחר-כך את המבקר.

י. בדר:

אני מציע לאשר את הסכום מתוך הרזרבה, כדי שהבדיקה של הוועדה לא תהיה תיאורטית בלבד.

אנו עוברים לסעיף: משרד התחבורה.

היו"ר י. גורי:

איני חושב שאפשר לקיים דיון על מסק התחבורה בארץ במסגרת הזמן העומד לרשותנו.

י. רוקח:
מלאו 3 שנים לקיום הכנסת, טפלנו בנושאים רבים ושונים, אך מעולם לא נגענו בעניני תחבורה. אישרו תמיד את תקציב משרד התחבורה, מתוך הנחה שתהיה ועדת-משנה שתטפל בדבר, אולם דבר זה לא נעשה אף פעם. אני מציע לקבל את התקציב של המשרד כמו שהוא, מתוך הודעה בכנסת שהיא תצטרך, עוד לפני התקציב הבא, לשמוע דברים מפורטים יותר על עניני התחבורה.

י. כדר:
אני מבין שמשרד זה אינו דורש כספים נוספים מתקציב המדינה, אבל דעתי היא שהוא צריך להכניס כספים, ואיש לא יאמר לי שדבר זה אינו אפשרי. תקציב זה הוא במקרה האחרון בספר ואף-פעם לא נשאר זמן לדון עליו ביסודיות. בדיון על התקציב הראשון הוחלט על הקמת ועדת משנה לענין זה, אך היא לא התכנסה. דבר דומה קרה בזמן התקציב השני, ואם הוועדה תחליט גם עכשיו לא לדון על זאת, אודיע זאת בכנסת.

א. הרצפלד:
מסק התחבורה מטיל עלינו אחריות, ויתכן מאוד שאפשר להוציא ממנו כיסוי למשרדים אחרים. מכיון שישנה כאן הסכמה הדדית שאנו רוצים לקיים דיון על כך, ומכיון שדיון כזה עכשיו יעכב את אישור התקציב - אני מציע להכניס את זה לתכנית העבודה של הוועדה.

ש. דיין:
אני רוצה להציע משהו לתקציב זה: אני תובע בכל תוקף שיהיו טלפונים בהתישבות. אנו מזלזלים בהתישבות, ולא לחינם בורחים ממנה. ישנן תופעות של מסתבנים וגזילות, ולישובים שאין תחבורה, כגיש ורופא - צריך להיות לפחות טלפון. אני תובע, בכל-אופן, שבתקציב זה תהיה התחלה לטלפונים לישובי הנגב.

ח. אריאב:
יש לי הסתייגות ביחס לתעבורה בדרכים, סדרי עבודה במל חיפה וכו'.

א. שרי:
מכיון שלא טפלנו בדבר עד כה, אין לנו ברירה אלא לאשר את התקציב, כמובן בתוספת ההסתייגויות; אני מציע שעם גמר עבודת התקציב הזה תשמע הוועדה אינפורמציה על מסק התחבורה בארץ, ותטיל על ועדת משנה לטפל בתקציב המשרד.

אני רוצה לומר לש. דיין שמסק התחבורה עושה כמיטב יכולתו בקשר לטלפונים להתישבות, אבל אי-אפשר לעשות יש מאין. הוספת מינויים בעיר אינה דורשת כבלים נוספים, בו-בזמן שטלפון לנקודת התישבות דורש קו מיוחד שלא תמיד נמצא ברשות המשרד מחוטר דביזים.

היו"ר י. גורי:
אני רוצה לומר לטר בדר שהודעה בכנסת מסוג זה שהוא מציע, אינה נאה. ביחס לדיון בוועדה על עניני התחבורה, אני רוצה לציין שבסדר-היום של הוועדה יש תוק ארוך. ישנם שני חוקים, חוק המטבע וחוק מס-ההכנסה, שיגזלו מאתנו הרבה שעות, כן ישנו חוק ערבויות משכנתאות, יש לנו ועדות-משנה לעניני חשמל, מס-מותרות, מבר-המדינה וכו'. בכל-אופן, אנו צריכים עכשיו לאשר את התקציב, כמובן ~~אשר~~ תוך הכנסת ההסתייגויות.

אנו עוברים לסעיף: הוצאות סרן הארנונה

היו"ר י. גורי:

א. הרצפלד:
אני מבין שגם לזה תצטרך הוועדה למצוא זמן לדון. ועדת המשנה לענין זה מטפלת רק באקט מיוחד ולא בענין כולו. תצטרך להחליט בישיבות הקרובות אם נעשה זאת בוועדת משנה או בוועדה כולה.

אנו עוברים לסעיף האחרון: הוצאות רשות הפיתוח.

היו"ר י. גורי:

תקציב רשות הפיתוח צריך להיות מוגש לחוד לוועדת הכלכלה, ואלה הן הוצאות

מר זגני:

אדמניסטרטיביות בלבד.

אנו אצאצא דואים כאן כי משרד אחד משתתף בהוצאות משרדים אחרים; כיצד יתכן

י. בדר:

הדבר?

זה מתיחס לעובדי האפוסטרופוס העושים בחלקם את עבודת רשות הפיתוח.

מר זגני:

הישיבה הבאה תתקיים מחר ב-10.30. הישיבה סגורה.

היו"ר י. גורי:

הישיבה ננעלה ב-20.45